Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

LAUSUNTO 9.6.2020

EDUSKUNTA
Valtiovarainvaliokunta/
Maatalousjaosto

Viite: Lausuntopyyntö HE 88/2020 vp

ASIA: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2020 NELJÄNNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua valtion neljännestä lisätalousarviosta vuodelle 2020 Maatilatalouden kehittämisrahaston pääomittamisen osalta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Suomen talouden kehitys oli kasvu-uralla koko edellisen hallituskauden ajan hidastuen selvästi aivan kauden lopulla. Kansainvälisen talouden tilanne oli heikentynyt jo jonkin aikaa ennen koronapandemiaa, mikä näkyi myös Suomen taloudessa. Eri arvioiden perusteella Suomen kansantalouden kokonaistuotannon arvioidaan supistuvan koronapandemian seurauksena 5 – 10 % vuonna 2020. Maatalouden tuetuissa investoinneissa talouden hidastuminen ei ole toistaiseksi näkynyt ja toisaalta koronapandemia ei toistaiseksi ole merkittävästi vaikuttanut maataloustuotteiden kotimaan markkinoiden hintoihin. On todennäköistä, että koronapandemian vaikutukset näkyvät markkinoilla syksyllä ja toisaalta maatalouden tuettujen investointien haun osalta odotetaan alan markkinatilanteen takia loppuvuonna selvää hidastumista.

Neljännellä lisätalousarviolla pyritään tukemaan talouden elpymistä koronavirustilanteen akuutin vaiheen päättyessä ja se sisältääkin lisämäärärahoja 4,0 mrd. euroa vuodelle 2020. Summasta 970 milj. euroa käytetään yritysten tukemiseen. Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) pääomittamiseen esitetään 70 milj. euron lisäystä tavoitteena turvata investointitoiminnan jatkuvuus. Aiemmilla päätöksillä Makeraa pääomitetaan kuluvana vuonna noin 90 milj. eurolla. Edellä mainituilla pääomittamisilla pystyttäneen turvaamaan maatalouden investointitukien myöntö vuosien 2020 ja 2021 osalta, mutta määräraha on tältä osin niukka ja riittää investointiavustusten myöntöön lähinnä edellä mainitun oletetun investointitukien haun hidastumisen johdosta. Viimeisen kolmen vuoden aikana maatalouden investointeihin on myönnetty määrärahoja vuosittain 120 – 150 milj. euron välillä. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla investointeihin myönnettäneen avustuksia lähes 100 milj. euron edestä. Rahoituslähteenä on viime vuosina Makeran ohella toiminut myös Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma, mutta tämän käytöstä investointeihin ei liene varmuutta vuoden 2021 osalta EU:n ohjelmakauden vaihtumisen takia.

Maatalouden investointien jatkuvuuden turvaamiseksi Makeran pääomittamisen lisäksi tulisi tarkastella Makerasta myönnettävien valtiontakausten enimmäismäärää. Valtiontakausten tarve on viime vuosina kasvanut selvästi rahoitusmarkkinoiden sääntelyn kiristyessä ja toisaalta maatalouden rakennusinvestointien keskittyessä aiempaa selvästi pienemmälle tilajoukolle. Makerasta vuosittain myönnettävien takausten määrästä on tullut investointien niukkuustekijä ja nykylainsäädännön mukainen 80 milj. euron enimmäismäärä investointeihin saatetaan saavuttaa jo vuonna 2021.

Helsingissä 9.6.2020.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Lappalainen
tutkimuspäällikkö